

Sangines Larrea Gudalburua

Joan dan dagonil goiz baten egin eban euri zaparradaz ozgirotuta, arratsalde baten, Jodalbere nire auzoko lagun on batek bere berebillean eroan nindun bion erria dan Orozko'ra.

Emen dago gure adiskide aundi bat eta beragaz al-karrizketa ta ikustaldi luze bat egiteko bear-izana geunkan.

Orozko araneke edesti, ipuin eta Kondaira gauza guztiak dakiz adiskide onek, eta bere agotik entzun gura genduzan oraingo barri batzuk.

Bizkaia'n inor ba-dago kondairalaririk, or daukagu Muñoz, benetan kondaira-zale lilluratua. Bere kondaira-jakintza berarizkoa, Orozko araneke jeoloji, jeografi, ipuin, politika ta gizarte zeaztasunez beterikoa da. Ango gauzak jakiteko, Goio kontalari jakintsuagana eldu daitela gura dauana.

Goio'ren osabea be, osagille ospetsua zan eta Bizkai'ko Aldundiaren argiketa eta bertan egindako osasun-lanagaitik atxurdiñezko irudi-erdia egin eutsoen bere etxe-aurrean.

Goio lobe, bere kondaira-jakintza dala ta, osabearen beste entzutetsua izatera elduko da.

* * *

Garagarrillaren azken-egunetan, ustebako albiste bat agertu zan izparringietan, irratietan eta beste barribideetan: Sangines eta Larrea'tar Jose Antonio jesuitea eta komandantea, jaiotzaz Orozkoarra, gudaritaldeen buru lez sartu zala Managua'ra.

Orozko'n jasoten diran guztien barriak dakizkan Goio'k, barri au jakin barik eukitea eziña izango zan.

Izan be, Goio'ren guztiz ezaguna da Jose Antonio. Onek meza barria esan arte, lagun eta ezagun eban eta une garai ta oroigarri aretan benetako sinistedun batek egin leiken olerki jatorra egin eutson.

* * *

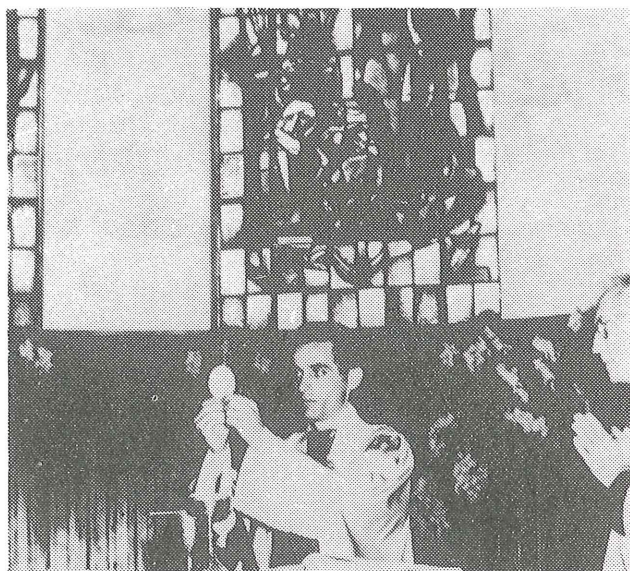
Gu baiño lenago «El Correo Español» eko albistari bi joan jakozan barri-billa, baiña antza dagoanez berak ez eutsen barri larregirik emon, Sangines Larrea'ri buruz ez eutsoen eurak gura eben beste barri atera. Eta gaiñera kontuz ibilteko eta barrikeririk ez aterateko esan eutsen.

Ona emen guk atera genduan argibidea:

Muñoz'tar Goio'k esan euskun gudalburu egin ebe-naren aita Bilbo'ko ogigillea zala, baiña antza dagoanez berak ez eutsen eurak gura eben beste barri atera. Eta gaiñera kontuz ibilteko eta barrikeririk ez aterateko esan eutsen.

Jose Antonio jaupari, abadea da; ez da egin sekular, erritar; ez dau urten Jesus'en lagunditik, naiz ta aldi onetan buru ta nagusi daben Aita Arrupe'k lagundia izteko onua emon.

Sinistedun aundia da bera eta Muñoz'tar Goio bere lagunari idatzi dautson txartel baten agiri danez «goi-zero altarean egiten dodan aurkitzean, zeu be Beragaz aurkitu zaitezela eskatuko dot», diño.

Pentsau geinke ba, komandante izateko asmo ta arriskua artu ebala, goi-argiz, zuzentasunaren indarrez, Somoza'ren Gobernuak agertzen eban biotz-gogorkeriak eraginda ta suminduta.

Orixe izan zan, joan dan gizaldian Sta. Krutz abadeak artu eban bidea. Onek euskalerrriaren maitasunagaitik.

* * *

Eta Jodalbere ta biok Bilbo'ra etorri gintzazan, ba-koitxa bere etxera.

Ona emen Goio'k berak Jose Antonio'ri egin dautsan olerkia, euskeratuta:

Urrezko galburua zeure eskuetan daukazu orain,
Kalizean matsadarraren ur gozoa dabil.

Munduko misterioa ortxe dago.

Ludia adiskide on bat lez da.

Usapalak bere negarra isildu dau.

Otz sumin batek zerua zauritzen dau.

Soilki isillak zure abotsagaz ezbaietan diardu.

Jainko almenaren eskari biziaz,

pazko-bildots mindua

zure odol eta eskuetan agertu zan.

Jokabide zoro-antzeko onek maitasun neurribakoa
eta etorkizuna bidaritzat askatu ebazan.

Eta zure eskuetan Jesus maitea jaiio zan.

LETONA'k